

El llenguatge

Indubtablement

24/VII/1979

Són diversos els mots catalans en què es manté el grup consonàntic pt que s'ha simplificat en les formes corresponents del castellà: escriptura, recepta, repte, ceptre, captiu, recaptar, etc. En algunes, aquesta simplificació ha consistit en l'eliminació de la p postsil·làbica → «escritura», «receta» — i en d'altres en la seva vocalització en u: «cautivo», «recaudar». (Sovint llegim encara en programes d'actes diversos referències sobre la «recaudació» que s'hi aconsegueixi, malgrat haver-se dit prou vegades que la forma bona és recaptació). Al costat d'aquests mots que presenten el grup pt només n'hi ha tres — més els seus derivats — amb el grup anàleg bt el qual ha rebut també en els mots corresponents del castellà un tractament diferent: dissabte, sobte i dubte. En els dos primers s'hi ha mantingut la vocal medial originària, «sábado» i «súbito», i en el tercer el grup consonàntic s'ha simplificat: «duda».

Potser perquè són mots molt populars i molt usuals — i, a més, hom no sol relacionar sobte amb «súbito» — les dues primeres formes d'aquesta sèrie, dissabte i sobte no són mai objecte de cap deformació i són sempre usades amb una pronúncia correcta. En canvi, l'ús de dubte ja no és tan segur: sentir que hom diu «la duda» → «sense duda» o «no hi ha duda» — no és pas cap fet infreqüent. Alguns, sense anar tan enllà, es limiten a fer-ne un mot del femení («la dubte»), fet, és clar, igualment condemnable.

Dir «la duda» en lloc de el dubte és propi només, cal convenir-hi, de persones d'elocució francament defectuosa i el mateix es podria afirmar pel que fa al verb: «dudar» en lloc de dubtar. En canvi, les formes que provenen d'aquest verb, indubtable i indubtablement són transformades en «indudable» i «indudablement» fins i tot per persones cultes, d'elocució generalment correcta, potser perquè amb tots els prefixos i sufixos s'esvaeix la noció de la seva procedència. Indubtablement és un mot molt usat com a adverbi d'afirmació: és un dels termes que pot substituir el famós i abominable «desde luego». Són molts, doncs, els personatges públics que, en entrevistes, hi recorren com a resposta a una pregunta que, obviament, l'exigeix afirmativa. Però si en lloc de indubtablement diuen «indudablement» l'efecte és, indubtablement, deplorable.

Albert Jane